

ŚLAD OSADNICZY KULTURY JASTORFSKIEJ

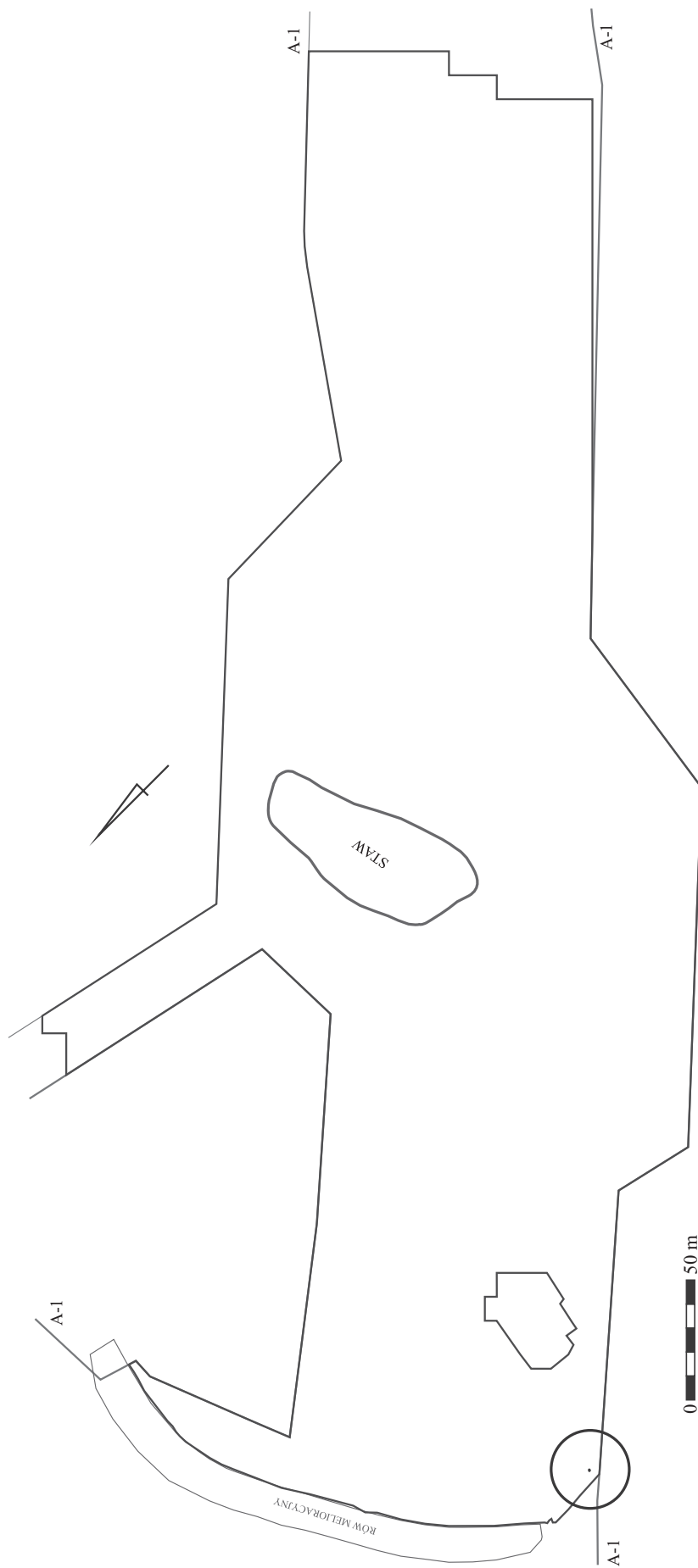
Przy północno-zachodniej granicy pasa badawczego odkryto odosobnioną, niewielką jamę – obiekt 7759 (ha XVI, ar 92; ryc. 67) o wymiarach 92×82, zagłębioną na 51 cm (tabl. 168: 1), w której wystąpiły fragmenty garnka o kształcie workowatym, z lekko wychyloną dłuższą szyjką, zaopatrzonego na górnej części brzuśca w taśmowate ucho (tabl. 168: 2) Towarzyszyło mu odkrycie małego tłuka / rozcieracza kamiennego (tabl. 168: 3).

Wymienione naczynie wykonano z masy ceramicznej schudzonej dużą ilością piasku, nadającego mu obecnie szorstką powierzchnię zewnętrzną, pierwotną, jak się wydaje w znacznym stopniu wytartą. Ogólnie zwraca uwagę niestarannością i pewnego rodzaju nieporadnością wykonania.

Jakkolwiek brak jest dla niego ścisłych analogii, to najbliższych nawiązań można szukać w stylistyce niektórych form z zespołów kultury jastorfskiej, w tym przede wszystkim w elemencie wysoko umieszczonego ucha. Stosunkowo bliska analogia pochodzi z grobu 86 ze zniszczonego cmentarzyska ze Starych Babic, stan. I, pow. warszawski zachodni (T. Dąbrowska 2008, s. 172, ryc. 5: 4), a podobnie ukształtowane górne partie naczyń można przytoczyć ze stanowisk z Poznania – Nowego Miasta, nr 278 (H. Machajewski, R. Pietrzak 2008, tabl. 22: 1–2) czy nr 284 (T. Kasproicz 2008, tabl. 1: 6).

Również w zakresie mikromorfologii brzegu, mniej lub bardziej poszerzonego, szczególnie z odciętym, łagodnym fazowaniem przekroju, można znaleźć podobieństwa do ukształtowania niektórych brzegów garnków z zespołów jastorfskich (H. Machajewski, R. Pietrzak 2008, tabl. 1: 2, 10: 48, 16: 35). Występujące na garnku z Ludwinowa taśmowate ucho jest elementem charakterystycznym dla starszego okresu przedrzymskiego (H. Machajewski, R. Pietrzak 2008, s. 162). Być może rozpatrywane naczynie można wiązać z wpływami sięgającymi obszaru Jutlandii, odnotowanymi w materiałach ceramicznych niektórych stanowisk wielkopolskich, np. w Wojnowie, pow. poznański, stan. 23, gdzie wystąpiła charakterystyczna forma szerokodennego, dwuuszego garnka, o odmiennych proporcjach, ale mogącego sugerować zbliżony nurt stylistyczny (A. Michałowski 2008, s. 92, ryc. 15: 4).

Charakter jednostkowego odkrycia z Ludwinowa nie pozwala na precyzyjniejsze ustalenia chronologiczne, szczególnie w kontekście zdecydowanie gorszego rozpoznania materiałów osadowych kultury jastorfskiej, w tym głównie tzw. ceramiki kuchennej (M. Grygiel 2004, s. 19), niemniej wpisuje się w szerszy kontekst znalezisk o takich cechach kulturowych pochodzących z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (H. Machajewski, R. Pietrzak 2004), w tym także z najbliższego rejonu, z Brześcia Kujawskiego (M. Grygiel 2004).

Ryc. 67. Ludwinowo, stan. 3, pow. Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie. Lokalizacja obiektu 7759 kultury jastorfskiej.

Fig. 67. Ludwinowo, site 3, district of Włocławek, province of Kuyavia-Pomerania. Location of the feature no. 7759, connected with the Jastorf culture.